

HÖGAKTUELLT

Personaltidning för HÖGSKOLAN I GÄVLE Nr 1 Februari 2001

Kommuner jagade lärare

Pedagogdagen är den senaste i raden av "dagar" på Högskolan. 31 januari slogs länets kommuner om lärarstudenterna. Att jobb finns i Gävle, stod helt klart.

Byter forskning mot papper

Bengt Eriksson har god grundkondition. Han cyklar nästan en mil till jobbet varje dag. Kondisen kan behövas när prefektens pappershögar börjar växa på allvar.

Sid. 3

Många uppdrag för Wirbäck

Framför allt prefekterna och de andra cheferna torde kunna räkna med stöd från Bengt Wirbäck, ny personalsamordnare. Åtminstone är det hans föresats.

Sid. 4

Reflektioner kring KY och omorganisationen

För ett par veckor sedan möttes landets rektorer och universitetskanslern. Till mötet kom även vår utbildningsminister Thomas Östros för att informera om senaste nytt och för att diskutera i den mån tiden tillät.

Detta första halvår av år 2001 är departementen fullt upptagna med att arbeta med EU-frågor och hinner inte med så mycket annat. Fördelen med det är att vi inte kommer att få så många utredningar och annat på remiss. Det kommer heller inte att läggas så många propositioner – förslagen samlas i stället i en större höstproposition.

KORTA UTBILDNINGAR

Länge har vi väntat på att regeringen ska ta ställning till vad det ska bli av den försöksverksamhet som under några år bedrivits inom ramen för KY, kvalificerad yrkesutbildning. Här kunde ministern dock inte ge mer än det beskedet att det blivit en fråga för skolministern. Och från annat håll har det nu sagts att skolministern kommer att lägga ett förslag i februari, ett förslag om att KY ska permanentas och bli ungefär som i dag. Istället har utbildningsministern tillsatt en utredning som mycket snabbt ska lägga förslag på en kortare yrkesinriktad teknikutbildning inom högskolan. Den kommer på remiss i vår.

Jag blev mycket konfunderad över denna hantering av en så stor fråga som strukturen av den eftergymnasiala utbildningen är. Det förefaller som om ställningstaganden och beslut inte fattas utifrån policydiskussioner utan

Birgitta Stymne

(Ove, Kan du kolla detta: Detta stycke är otydligt, dels har en propp redan lagts, dels förvirrar "Istället" tre rader upp!)

utifrån andra händelser. Detta sätt att inrätta nya utbildningsformer kommer att få till följd att fler otydligheter kommer att finnas. Nu är relationen mellan KY och högskoleutbildning oklar.

Oklarhet finns också kring den YTH-utbildning som fortfarande finns i högskolan – efterfrågan på den utbildningen minskar från industrins sida. Och en ny kortare utbildning inom högskolan, vilken relation kommer den att ha till KY?

Frågorna är många. Behovet av kortare yrkesutbildningar är stort inom industrin och önskemålet om innehållet i dem förändras. Därför är det viktigt att gränsdragningen mellan högskoleutbildning och annan eftergymnasial utbildning är tydlig och att tydliga övergångsmöjligheter finns. I Finland har man lyckats med detta, varför kan inte vi klara det i vårt land?

BYTE TILL GAGN

Och nu över till något annat. Så här i början på året brukar jag ha så kallade utvecklingssamtal med dem som är direkt underställda mig. I takt med att högskolan växer blir de allt fler, nu är det 19 personer, och tills nu har jag mött 13 av dem. Även om vi talas vid ofta är det ändå värdefullt att någon gång ta lite mer tid på sig och diskutera annat än specifika ärenden. Själv får jag en bra och sammanfattande bild av läget på de olika enheterna och har möjlighet att ställa frågor.

Denna gång har det varit särskilt viktigt för mig att lyssna på prefekterna om läget när det gäller genomförandet av den beslutade omorganisationen. Även om det fortfarande finns en del frågor att lösa så gladdes det mig att höra att de flesta som bytt institution ser positivt på det. Jag är övertygad om att detta förtydligande av ämnesdisciplinerna är till gagn för alla, och jag hoppas att alla berörda ska uppleva det positivt och kunna se nya möjligheter till utveckling.

BIRGITTA STYMNE

Bengt Eriksson BMG:s nye prefekt: Per(re)fekt med Led Zeppelin i lurarna!

På frågan varför man vill bli prefekt svarar han att det vill man egentligen inte. Bengt Eriksson är doktor i materialfysik och har tagit över prefektposten på BMG efter Hans Allan Löfberg. Han säger att det är en mellanlandning. Helst vill han fortsätta att syssla med forskning.

Så varför är han då prefekt?

– De andra på institutionen uppmanade mig att anmäla intresse för jobbet. Några ville i stället ha Jan Eriksson, vilket till slut medförde att vi har ett delat ledarskap med mig som prefekt och Jan som propprefekt. Jag tror vi kan sköta det här bra tillsammans. Vi har olika bakgrund och tänker ibland på lite olika sätt, men kommer att kunna samarbeta väl tillsammans. På BMG finns både laboratorieforskning och skrivbordsforskning. Den förra kostar betydligt mer pengar och Bengt tror att eventuella konflikter kan komma att handla om detta.

– Men om jag och Jan kan komma överens borde resten av institutionen också kunna göra det.

BLEV KVAR I GÄVLE

Civilingenjör blev han 1984 och fem år senare doktorerade han i Uppsala i ämnet experimentell ytfysik. Samma år, 1989, fick hans fru jobb som läkare på länssjukhuset i Gävle.

– Då började jag på SIB. Inledningsvis arbetade jag med en stor bostadsundersökning, ELIB. När projektet var slut började jag på gruppen för materialteknik och är fortfarande kvar där.

Forskningsarbetet kommer nu naturligtvis att minska till förmån för det administrativa arbetet som prefekt. Hur känns det för en tekniker?

– Förr eller senare hamnar man där. Jag ser det mer som en mellanlandning och skulle bli oerhört förvånad om jag blev prefekt livet ut.

EXAMINATIONSRÄTT

BMG hörde tidigare till KTH. Tillsammans med KTH har man en forskarskola.

– Tack vare denna har vi examinationsrätt inom vissa forskarutbildningsämnen. Det kan vara ett första steg mot att få ett vetenskapsområde vilket i sin tur är ett steg mot att bli universitet vilket jag känner lite tvekan inför.

– Jag förstår inte riktigt vitsen med det. KTH är inget universi-

tet, och det går alldeles utmärkt. Poängen är för mig mer att vi har fakultetsrättigheter och examensrätt.

På BMG finns i dag ett fyrtiotal anställda. Men ytterligare omkring tio personer har någon roll i den stora byggnaden. De flesta som doktorander. Vissa är doktorander på andra institutioner på HiG, åter andra är doktorander på BMG och resten är industriadoktorander. Viss forskning är närmast offentlig, annan är omgiven av ett väldigt hemlighetsmakeri då det kan handla om beställningsforskning från näringslivet. Detta myller ger en omväxlande arbetsmiljö.

PRIVATPERSONEN

Bengt Eriksson är tidigt på arbetet. Runt sju brukar han vara där, och parkera sin cykel efter

en tur på sju till åtta kilometer. Året runt.

– Men jag är inte på något sätt först. Någon kommer redan halv sex på morgonen och så finns det folk som kommer först vid halv tio.

Det händer att han tar jobbet med sig hem, men inte så ofta. Under vissa perioder jobbar frun borta från Gävle.

– Då är det raka vägen hem till matlagning och hästar. Hästsysslan hör egentligen till de båda dottrarna på 9 och 12 år. Det kräver sin tribut. Definitivt är det hans passion i livet, fisket, som fått stryka på foten. Fisket är för honom avkoppling, kontemplation och inte minst spänning.

– Svamplockning fyller samma funktion.

För att fylla ut de hittills kala väggarna i prefektens rum kan en hyfsad fisk göra undersverken. Han har bytt fisk mot tavlor av kollegan Åke Lindberg, fritidsmålare, forskningsingenjör och i det närmaste BMG:s huskonstnär vars verk tagit alltför stor plats hemma och i stället i rasande tempo fyller institutionens väggar.

Idrott har också alltid hört till Bengt intressen efter en redan i lågstadiet avslutad blockflöjtskarriär.

– Jag åker skidor och springer. Har faktiskt vunnit ett DM i terränglöpning och fått några silver- och bronsmedaljer.

Inget musicerande, däremot lyssnar han gärna på musik och kan efter en intensiv dag på jobbet låta rockklenoder som Deep Purple och Led Zeppelin fylla vardagsrummet. I bokhyllan och på soffbordet ligger böcker. Han finner nöje i ett brett spektrum av deckare, fantasy-romaner och facklitteratur.

– Fysik är faktiskt rätt så uppiggande.

OVE WALL

Att pappershögar och möten kommer att ta mer tid från laboratoriet tar Bengt Eriksson. Likaså att dottrarnas hästar tar tid från fisket.

Ny personalsamordnare:

Många frågor på Bengt Wirbäcks bord

Efter att sedan 1968 ha arbetat som sjukvårdsbiträde och sedermera sjuksköterska började Bengt Wirbäck 1985 som personalsekreterare inom landstinget Gävleborg. Den 1 januari i år tog han över tjänsten som personalsamordnare på HiG efter Carin Bending.

– Efter bara tre veckor på den nya arbetsplatsen är intrycken många. Frågorna är till stor del desamma, men det är helt andra avtal och nya människor att lära känna.

Sett till hans tidigare yrkesbyten ser man väl inte en person som kastar sig fram och åter på stolarna. Det är heller inget intryck han ger. Han gör en gest mot sina jämförelsevis välordnade pärmhyllor och säger att han inte hunnit få ordning än.

Bengt är född i Sörmland, uppvuxen i Ockelbo och blev som sjuttonåring gävlebo 1967.

Han bor på Runebergsvägen med arbetsplatsen inom synhåll.

ÖVERGRIPANDE ANSVAR

Som personalsamordnare ska Bengt arbeta med övergripande personalfrågor, se till att det finns ett bra policydokument, bevaka

arbetsmiljö- och jämställdhetsfrågor. Han ska se till personalens kompetensutvecklingsmöjligheter, rehabilitering och friskvård.

– Men framför allt hoppas jag kunna stödja cheferna – prefekterna i första hand eftersom de har flest anställda under sig – vid exempelvis löneförhandlingar och enskilda ärenden samt att vara bollplank.

Fritiden ägnar han åt olika aktiviteter.

– Jag tillbringar mycket tid med familjen. Vi är ofta i ett ärvt sommarhus i Uppland. Där hugger jag skog och snickrar. Sedan lyssnar jag med nöje på klassisk musik, exempelvis Beethovens violinkonsert, men lyssnar också på Tommy Körberg och Svante Thuresson. Jag åker skidor och gympar och läser även mycket, mest skönlitteratur och deckare.

VUXENPSYKOLOGI

Parallellt med arbetet läser Bengt Wirbäck vuxenpsykologi 40 poäng halvfart och arbetar med sin uppsats betitlad ”Att vara anställd – erfarenheter från sjukvården” som ska vara färdig denna termin. Motivet till studierna är eget intresse.

– Man lär sig mycket om sig själv och andra.

OVE WALL

Bengt Wirbäck är HiG:s nye personalsamordnare.

För dig som hellre vill forska än administrera

Forskare är förmodligen bättre på att forska än att göra marknadsbedömningar och att skriva patentansökningar. Därför bildades 1996 Forskarpatent i Uppsala AB, ägt av en handfull universitet och högskolor. Där kan akademiska forskare få gratis hjälp med kommersialisering av sina idéer, det vill säga sådant som rör patentering, produktutveckling och marknadsanalys.

– Forskare vet i regel väldigt lite om patenteringsvärlden. För att säkra sina uppfinningar kan de vända sig till en patentbyrå eller skaffa en intressent som gör det åt dem, säger vd Pär Svanström, Forskarpatent i Uppsala AB. Kostnaden kan bli rätt hög om man betalar själv och det lönar sig bara om idén kan kommersialiseras.

– Tanken med Forskarpatent är att forskarna ska kunna fortsätta att forska. Vi bidrar med gratis rådgivning och kan hjälpa till med mycket av det andra, att till exempel bedöma en idé såväl marknads- som patentmässigt. Vi kan kolla om någon liknade

patent redan finns och även söka patent.

Forskarpatent tar även på sig att hjälpa till att hitta finansierare eller att rent av hjälpa till med den initiala kostnaden för en patentansökan.

– Om en forskare vill fortsätta att fokusera på forskning och utveckling kan vi förvärva uppfinningen. Om den senare blir en kommersiell framgång så delar vi på vinsten så att 65 procent går till forskaren.

Forskarpatent är kanske inte så känt bland forskare i Gävle. En klar majoritet av ärendena kommer från huvudägaren Uppsala Universitet; för det mesta gällan-

de biotekniska uppfinningar, men Forskarpatent står öppet för alla akademiska forskare inom ägarramen. Huvudägare är Uppsala Universitets Utveckling AB, SLU Holding och Teknikbrostiftelsen i Uppsala.

En tiondel av aktierna ägs av högskolorna i Dalarna, Mälardalen och Gävle samt Örebro Universitet. Regeringen har givit tillstånd till aktieägandet då Forskarpatent är till stort gagn för högskolorna. HiG:s aktiekapital är försvinnande, 2 500 kronor.

Pär Svanström kan nås per telefon 018-51 40 00

e-post par.svanstrom@fpatu.se

OWE WALL

Högskolestyrelsen

Vad tycker ledamöterna är viktigast?

Vilka frågor tycker Högskolestyrelsen är de viktigaste de närmaste två åren? Högskolestyrelsen har frågat samtliga ledamöter, och redovisar svaren i detta och nästa nummer.

Frågorna är:

VILKA YTTERLIGARE styrelse- eller nämnduppdrag har du? (1)

VAD TROR DU att just du kan bidra med för Högskolan? (2)

VILKA ÄR DE TRE viktigaste frågorna för styrelsen att arbeta med de närmaste två åren? (3)

Svaren redovisas utan inbördes ordning.

Ordf. Thorsten Andersson, 62, Båstad. F.d. landshövding, verkställande direktör m.m.

1. Ordf. Statens Sjöhistoriska Museer, KRAV, Hushållningssällskapens Förbund och Stiftelsen Norrvikens Trädgårdar. Preses Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien. Styrelseledamot Svenska Röda Korset.

2. Styrelse- och ledningserfarenhet från olika slags organisationer. Relativt stort nätverk.
3. Vägen till vetenskapsområdet/universitet. Värna kvaliteten i allt vad vi gör. Installation av ny ledning.

Sinikka Bohlin, 54, Gävle. Riksdagsledamot.

1. Ledamot i Riksbanksfullmäktige, Skogsstyrelsen och Smittskyddsinstitutet.

2. Jag har ett brett kontaktnät, vilket förhoppningsvis berikar högskolevärlden.

3. Öka omvärldskontakterna för att göra Högskolan ännu attraktivare för studerande och personal.

Gunilla Kindstrand, 43, Järvsö. Kulturjournalist.

1. Oskarsons teaterlager AB, Stiftelsen Helsingegården.

2. Ett perspektiv utifrån. En fokusering på policyfrågor.

3. Att tydliggöra sin profil, så att de starka sidorna verkligen blir synliga. Att skapa en större dynamik mellan humaniora och naturvetenskap/teknik.

Ann-Margret Knapp, 54, Hudiksvall. Landstingsråd.

1. I:e vice ordf. i Landstingsstyrelsen, ledamot i Övervakningskommittén för Mål 2 Norra.

2. Som ansvarig för landstingets personalpolitik/personalfrågor har jag tillgång till information om kompetensbehov med mera inom vårdsektorn. Stort nätverk.

3. Högskolans roll som utvecklingskraft i hela länet, utbildningar inom vårdsektorn.

Roy Nilsson, 53, Hille. Fysiklektor, programansvarig för lärarutbildningar med matematik och naturvetenskap för ungdomar (gymnasiet) och äldre barn (grundskolans senare år). Läromedelsförfattare i gymnasiefysik.

1. Beredningen för lärarutbildning.

2. Kunskaper om lärarutbildningar inom matematik och na-

turvetenskap. Kunskaper om rekrytera studenter och att nå ut i samhället. Kunskaper om gymnasieskolans struktur, speciellt naturvetenskapliga och tekniska grenar.

3. Den förnyade lärarutbildningarnas utveckling och kvalitet. Rekryteringsproblem inom matematik-naturvetenskap-teknik sett både ur ett nationellt perspektiv och som ett problem kopplat till regionens utbildningsstruktur. Kopplingen till det omgivande samhället. Högskolan ska vara en angelägenhet för hela regionen. Alla ska kunna känna att högskolan är en stor tillgång.

Linda Laine, 25, Gävle. Kårordförande Gefle Studentkår.

1. Kontaktrådet, stipendiekommittén, ledningsgruppen, biblioteksnämnden, styrelseordförande i Studiebokhandeln AB, styrelseledamot i HÖRM AB.

2. Studentperspektivet.

3. Kunskapsutbyte mellan grundutbildningsstudenter och det omgivande samhället – ökad samverkan. Internationellt erkännande – ökad internationalisering, ökad samverkan mellan HiG och Gävle kommun, förbättra Gävles rykte som studentstad.

Linda Ekebjär, 22, Gävle. Studerande och vice kårordförande.

1. Grundutbildningsnämnden, forskningsnämnden, anställningsnämnderna H/S och N/T, biblioteksnämnden, nämndgruppen, beredningen för lärarutbildningen, disciplinnämnden.

2. Studentperspektivet.

3. Högskolans expansion och dess inverkan på utbildningskvaliteten. Den pedagogiska utvecklingen och det pedagogiska förnyelsearbetet. Att tydliggöra forskningsanknytningen i grundutbildningen.

Lars Magnusson, professor. Uppsala Universitet.

1. Se fråga 2.

2. Lång erfarenhet som prefekt och professor. Erfarenhet av samarbete med mindre och medelstora högskolor och av att bygga upp sektorsforskning vid Arbetslivsinstitutet i Stockholm, där jag är forskningsledare.

3. Utveckla grundutbildningen kvalitativt och på bredden och på så sätt skapa möjlighet för högskolan att på sikt bli universitet med egen forskarutbildning. Former för kvalitetssäkring. Bland annat via samarbete med andra högskolor och universitet.

OWE WALL

Hülya Kus

Letar optimalt regnskydd på BMG

Efter studier vid Istanbuls Tekniska Universitet övervägde hon Kanada, USA och England men stannade för BMG, avdelningen för materialteknik. Förra sommaren tog hon sin licentiatexamen på området långtidsegenskaper hos fuktavvisande behandlingar av lättbetong. Nu fortsätter Hülya Kus mot doktorsgraden.

Hennes forskningsarbete har bland annat finansierats av stipendier från Turkiet och Lundbergs Stipendiestiftelse och numera innehar hon en doktorandtjänst vid KTH:s forskarskola vid BMG.

Vattenavvisande material används som vätskydd i porösa byggnadsmaterial som puts, betong och tegel. Hülyas arbete behandlar hydrofobering, fuktavvisning, av putsade lättbetongfasader. Materialet används i ökande omfattning i ytterväggar inte minst beroende på sin förmåga att isolera värme. Men ett problem är att den absorberar vatten och när vattnet fryser sprängs betongen och faller sönder.

STARTADE FÖR TRE ÅR SEDAN

Silikon har visat sig ha en mycket god repellerande effekt mot regnvatten samtidigt som det släpper ut ånga från insidan. Men få långtidstest hade gjorts innan Hülya Kus för tre år sedan inledde sitt forskningsprojekt.

– Tester görs i Kanada och England, men mest som simuleringar. Man får alltså fram resultat som med en omräkningsmodell översätts till verklighet, eller snarare en teoretisk verklighet.

Oerhörda besparingar vid byggnationer över hela världen kan bli resultatet av Hülya Kus forskning om siliconlösningars vattenavvisande egenskaper på putsad betong.

På taket till BMG på Brynäs i Gävle står ett antal ställningar som används för att vädertesta olika material och beläggningar. Två av dem är behängda med lättbetongplattor, omkring tre decimeter höga och två decimeter tjocka. I varje block sitter sex sensorer inborrade till olika djup, vilka kontinuerligt mäter fukthalt och temperatur. På ytan mäts ytfukt och yttemperatur.

– Framsidorna är belagda med silikon på fyra olika sätt. Dels har porernas väggar i betongens puts gjorts vattenavvisande, dels har porerna blockerats, dels har silikonet lagts som en film över ytan och slutligen har silikonet blandats med putsen.

RESULTAT VAR 5:E MINUT

Naturligtvis finns också ett block med oarbetad yta samt ett block täckt med GoreTex, ett material som främst används till fritidskläder och som tydligtvis borde ha fått stanna där.

– Den var väldigt avvisande

som ny men har påverkats starkt av väder och fåglar och till och med börjat lossna.

Utrustningen skickar var femte minut, året om, resultatet via BMG:s telefonväxel till Hülyas dator för bearbetning.

2 ÅR PÅ 42 DAGAR

Motsvarande behandling har gjorts på lika många lättbetongblock som utsätts för accelererande åldring i en Weather-O-Meter, en väderaccelerator.

– Där utsätts materialen för intensiv uv-strålning, värme och vatten. Ett tusen timmar i Weather-O-Meter motsvarar ett till två år i verkligheten. Här har vi en god chans att se om det stämmer.

En tredje uppsättning lättbetongblock ligger instängda i ett plåtskåp och utsätts inte för någonting annat än luft och möjligen en aning luftfuktighet.

En del tester måste göras manuellt. Tunna skivor sågas med

jämna mellanrum ut från provbitarna och studeras dels i vanligt optiskt mikroskop, dels i det svepelektronmikroskop som sedan ett par år står på BMG. Fysiska egenskaper som vattenabsorption och ångdiffusion testas också.

Praktiska tester kommer verkligheten närmare. I detta fall kan Hülya Kus också studera närmare vad regn blandat med sulfater och nitrater från atmosfären ställer till med.

– Surt regn är ett stort problem. Detta tar sig längre in i betongen och attackerar betongens kalcium med nedbrytning som följd.

Kan Hülya hitta det optimala sättet att hindra inläckage utan att störa utläckage, blir resultatet ett hållbarare material med mindre behov av underhåll och dessutom en energibesparing. Sammantaget resulterande i en mycket stor kostnadsbesparing.

Forskningsstudierna ansluter till EUREKA-projektet DurAAC, i vilket man testar putsade lättbetongväggars beteende över tid genom en fullskalig testkabin byggd på BMG:s tak. Testkabinen har samma grundmätutrustning för kontinuerlig registrering av fukt och temperatur.

Industriella partners i forskningen är företagen Yxhult AB, som bland annat tillverkar Ytong, Optiroc AB samt det tyska företaget Wacker-Chemie GmbH.

Hon har vid ett antal konferenser presenterat sin forskning och de uppnådda resultaten från fält-exponering och laboratorieprovningar.

Hülya Kus licavhandling heter Long-Term Performance of Silicon-Based Water Repellants och är utgiven av BMG/Högskolan i Gävle 2000.

OVE WALL

Resultatet av HA-enkäten: Mer av allt önskas

Mera debatt, artiklar om forskning och om organisationsfrågor och en tjockare tidning. Det är tendensen att utläsa av svaren på den senaste läsarundersökningen om Högaktuellt.

När en motsvarande undersökning gjordes för ett par år sedan svarade 48 personer. Frågorna hade då ställts till strax under 1 000 personer.

Denna gång riktades undersökningen enbart till HiG:s personal och fick betydligt fler svar, 72 stycken.

Några kommentarer:

Betydligt fler män än kvinnor svarade på frågorna och de allra flesta är lärare.

De flesta läser Högaktuellt och gör det i högre grad "alltid" än "sporadiskt".

Tidningen kommer ut mitt emellan "lagom ofta" och "för sällan", men den är för tunn.

De flesta som svarade läser gärna om vad som händer på andra institutioner än den egna.

DEBATT PÅ FÖRSTA PLATS

Bland de ämnen som man vill se mer av i HA kommer debatt på första plats. Forskning och organisationsfrågor kommer därefter tätt följda av tredje uppgiften, personporträtt och debattreferat. Man vill heller inte ha mindre av något av de övriga ämnena som nämndes i enkäten – rapporter, internationalisering, ledare, fackligt, andra föreningar samt ekonomi och budget.

Det är fler som kan tänka sig att skriva debattartiklar än de som bara "kanske" kan tänka sig det, vilket borde båda gott för att uppnå även de högsta önskningarna om ämnesval ovan.

Nästan lika många kan tänka sig att skriva om sin egen forskning – vilket intresserar de flesta.

OWE WALL

Rätt eller fel, mer eller mindre – hör av dig!

Högaktuellt är en så kallad hybridtidning. Den ska tjäna två delvis motstridiga syften.

Dels är den en personaltidning som ska vara ett språkrör mellan HiG:s alla avdelningar, institutioner och nivåer.

Dels är den en del i Högskolans kommunikation med vissa delar av det omgivande samhället.

HA ges ut i 1 200 exemplar och skickas, förutom till personalen, till andra högskolor och universitet, vissa kommunala instanser, syo-konsulenter, vissa gymnasieprogram, riksdagsmän, andra befattningshavare med flera.

Dessa olika syften ställer olika krav på innehåll och form – det strikta mot det personligare.

Jag som redaktör, skribent och fotograf har tretton arbetsdagar för varje nummer. Det är

naturligtvis lättare för mig att se den tänkta läsaren någonstans bland HiG:s personal och jag antar att det personligare materialet överväger. Om detta är rätt eller fel tar jag gärna emot åsikter om.

Den enda kritik som förts fram i samband med enkäten är att innehållet skulle vara alltför "rättvist" fördelat mellan institutionerna, för att ordentliga debatter skulle uppstå.

Mitt svar är att debatten om lärarutbildningarna nyligen torde visa motsatsen. En annan sak är att de blott sex redaktionella sidorna utgör en begränsning.

Enkäten som här kommenterats hade till syfte att upplysa mig om personalens önskemål. Även om den nu är avslutad är du välkommen att när som helst kontakta mig.

OWE WALL

Gävle GIS-institut bildat

Utvecklandet av en digital, virtuell, tredimensionell stadsmodell blir bland det första att ta itu med för GIS-institutet i Gävle, GiG, som bildades vid Högskolan i Gävle i början av februari. Målet är att skapa en nationellt ledande och internationellt konkurrenskraftig utbildnings- och forskningsmiljö i samarbete med flera kommuner i regionen.

GIS står för Geografiska Informationssystem och handlar kort om olika metoder och tekniker att bearbeta och presentera information utifrån geografiska, lägesbestämda, data som samlas in på olika sätt.

YTTERLIGARE TILLÄMPNINGAR

GIS kan användas i såväl samhälls- och transportplanering men också i marknadsanalyser. Det ingår i GiG:s uppgifter att ta fram ytterligare tillämpningar. Man nämner bland annat skola, vård och omsorg som

lämpliga områden för GIS.

Institutet avser också att utveckla en mobil plattform med en eller flera olika integrerade system för datafångst, det vill säga insamling av rådata.

TVÅ MILJONER PÅ FEM ÅR

GiG är ett samarbete med Gästrikommittén som utgörs av kommunerna Gävle, Sandviken, Hofors, Ockelbo och Älvkarleby. Kommittén avser att under fem år stödja utbildning och forskning inom institutet med två miljoner kronor per år.

ÖVRIGA INTRESSENTER ÄR HÖGSKOLAN MED INSTITUTIONERNA FÖR TEKNIK OCH BYGGD MILJÖ, LANTMÄTERIET, INSTITUTET FÖR BOSTADSFORSKNING (TILLHÖR UPPSALA UNIVERSITET, MEN ÄR BELÄGET I GÄVLE) DELTAR MED KOMPETENS, TEKNIK OCH ARBETE.

OWE WALL

B

SVERIGE

Porto
betalt

Oso ondo egiten dut euskeraz

Nyfiken vad det egentligen står i den baskiska rubriken ovan? Då kan projektet TALA vara något för dig – en internetplats där man kan få behändig kontaktfraser översatta till sju olika språk som talas i EU.

Ragnar Aagård, som undervisar i moderna språk vid HiG, författar just nu tillsammans med bland andra Marianne Åseby vid Europahuset i Sandviken, en omfattande ansökan till EU-kommissionen. Ansökan gäller projektmedel i samband med det europeiska språkåret 2001. Medel ska användas till en webbplats där man ska kunna "prova på" något av språken engelska, franska, spanska, katalanska, baskiska, italienska, tyska eller lettiska.

– Meningen är att det ska vara kontaktfraser som kan användas för att inleda en kontakt, säger Ragnar Aagård. Man ska även kunna höra fraserna uttalas och

ha möjlighet att själv tala in en fras och jämföra med "originalen".

Idén har testats på länsstyrelsen i Gävle som nappade och sköt till initieringmedel. Därefter har kontakter knutits med kollegor i flera EU-länder.

– Startpunkten är att fråga olika grupper av människor vilka fraser de vill kunna vid en kontakt med någon person i de länder som ingår i projektet. Nästa steg är att översätta fraserna och hela internetplatsen till samtliga språk och att påbörja marknadsföring av tjänsten.

Ett inledande möte har hållits i italienska Padova och ett efter-

följande möte ska hållas i tyska Potsdam senare i år.

Framåt senhösten 2001 räknar man med att kunna presentera internetplatsen som fått namnet TALA, efter "taste languages".

OWL

RUBRIKEN OVAN BETYDER "JAG TALAR GANSKA BRA BASKISKA" OCH HAR VÄL LITEN VERKLIGHETSANKNYTNING FÖR STUNDEN.

SANT ÄR DOCK ATT "NAZIOARTEKO HARREMANAK DIBERTIGARRIAK", DET VILL SÄGA INTERNATIONELLA KONTAKTER ÄR ROLIGA.

Nästan nya institutioner Hur var det nu igen

U-INSTITUTIONEN har trätt ut ur detta livet. I stället finns där nu Institutionen för pedagogik, didaktik och psykologi.

En något mindre förändring har V-institutionen genomgått. Den heter numera Institutionen för vårdvetenskap och sociologi.

FÖR NÅGRA NUMMER sedan efterlyste jag slutet på kompareringen få – färre – ?

Det visade sig att flera hade samma problem.

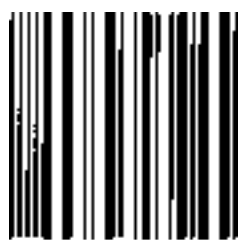
Språkhistorikern Fredrik Lindström säger i boken Världens dåligaste språk, att ordet saknas. Ett annat förslag har varit att ordet är ett superlativ och därför inte kompareras.

Katarina Grünbaum, DN:s språkvårdare, tyckte sig också sakna slutet. Men expertbisittaren i radions Språket, professor Lars-Gunnar Andersson, säger att "färst" ska det heta.

Nu återstår problemet att hitta ett tillfälle för bruk.

OWL

...med bengt's ögon

002541